

Utredning om möjlig ny resursfördelningsprincip för SIS-medlen (särskilda insatser i skolan) Grundskolan Gotland

Fastställd av barn- och utbildningsnämnden
Framtagen av utbildnings- och arbetslivsförvaltningen
Ärendenr BUN 2025/1640

Utredning om möjlig ny resursfördelningsprincip för SIS-medlen (särskilda insatser i skolan)

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning.....	3
1.1 Bakgrund och syfte	3
1.2 Uppdrag från nämnd	4
2. Bedömning av förutsättningar för ny resursfördelningsprincip	4
2.1 Resultat från utvärderingen av den socioekonomiska resursfördelningen	4
2.2 Begränsningar i underlaget för SIS-uppdraget.....	4
2.3 Övriga omständigheter som talar för återhållsamhet.....	4
2.3.1 Pågående granskning av särskilt stöd	4
2.3.2 Förändrat nationellt regelverk för stöd i skolan	4
5. Samlad bedömning	5

Sammanfattning

Analysen av förutsättningarna för en möjlig ny resursfördelningsprincip för SIS-medlen tar sin utgångspunkt i den genomförda utvärderingen av den socioekonomiska resurstilldelningen i Region Gotlands grundskolor. Utvärderingen visar att den socioekonomiska resursfördelningsmodellen i huvudsak är träffsäker i förhållande till skolors behov utifrån socioekonomiska faktorer, men att sambandet mellan tilldelade resurser och skolresultat är svagt och inte framträder som stabilt eller systematiskt över tid.

Samtidigt visar utvärderingen att skillnader i resultat mellan skolor kvarstår även när hänsyn tas till elevsammansättning och gruppstorlek. Analysen ger därför inte underlag för att motivera en fortsatt eller utvidgad socioekonomisk fördelning av SIS-medlen. Utvärderingen ger inte heller underlag för att ta ställning till vilken alternativ fördelningsprincip som bör väljas, eftersom andra faktorer än socioekonomisk tilldelning sannolikt har betydelse för skolors resultat utan att dessa har utretts närmare.

Därtill finns ytterligare omständigheter som talar för återhållsamhet. En extern granskning av arbetet med särskilt stöd ska genomföras under vårterminen. Samtidigt är det nationella regelverket för stöd i skolan under förändring genom propositionen *Förbättrat stöd i skolan*, som innehåller förslag om förändrade regler för bland annat tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

Den samlade bedömningen är därför att det, inom ramen för detta uppdrag, inte finns underlag för att i dagsläget föreslå någon ny resursfördelningsprincip för SIS-medlen.

1. Inledning

I Analysrapport 2025 konstateras att det saknas en systematisk uppföljning av hur den socioekonomiska resurstilldelningen påverkat skolresultaten i Region Gotlands grundskolor. Den utvärdering som därefter genomförts visar att den socioekonomiska resurstilldelningen i huvudsak är träffsäker i förhållande till skolors behov, men att sambandet mellan tilldelade resurser och skolresultat är svagt och inte framträder som stabilt eller systematiskt över tid. Analysen visar också att skillnader i resultat mellan skolor kvarstår även när hänsyn tas till elevsammansättning och gruppstorlek.

Mot denna bakgrund aktualiseras uppdraget om hur andra tillgängliga medel, såsom SIS-medlen (särskilda insatser i skolan), skulle kunna fördelas. Den genomförda utvärderingen ger inte stöd för att låta en socioekonomisk fördelningsprincip utgöra ensam grund även för dessa medel. Samtidigt visar analysen att andra faktorer än socioekonomisk tilldelning sannolikt har större betydelse för skolors resultat, men vilka dessa faktorer är undersöks inte närmare inom ramen för uppföljningen.

1.1 Bakgrund och syfte

Med särskilda insatser i skolan (SIS) avses här skollagens reglering av extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Utgångspunkten är att insatser ska sättas in om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Den nuvarande fördelningen av SIS-medlen sker utan viktning, vilket innebär att medlen fördelas per elev till skolenheterna.

Den genomförda utvärderingen av den socioekonomiska resursfördelningen visar att den socioekonomiska modellen i huvudsak är träffsäker i förhållande till behov, men att något tydligt och systematiskt samband mellan tilldelade resurser och förbättrade skolresultat inte kan konstateras. Utvärderingen visar också att andra faktorer än socioekonomisk tilldelning

sannolikt har betydelse för skolors resultat, men dessa har inte utretts närmare inom ramen för uppföljningen.

Syftet med denna rapport är att, mot bakgrund av den genomförda utvärderingen, belysa förutsättningarna för en möjlig ny resursfördelningsprincip för SIS-medlen. Skrivelsen tar sin utgångspunkt i att utvärderingen inte ger underlag för att motivera en fortsatt eller utvidgad socioekonomisk fördelning av SIS-medlen, men inte heller för att ta ställning till vilken alternativ fördelningsprincip som bör väljas.

1.2 Uppdrag från nämnd

I Analysrapport 2025 föreslås åtgärd *Utredning om möjlig ny resursfördelningsprincip för SIS-medlen* med grund i att det finns behov av att utreda om fördelningen av SIS-medlen kan utvecklas utifrån socioekonomiska faktorer.

Den föreslagna åtgärden utformades därefter som ett konkret uppdrag från barn- och utbildningsnämnden¹.

2. Bedömning av förutsättningar för ny resursfördelningsprincip

2.1 Resultat från utvärderingen av den socioekonomiska resursfördelningen

Den genomförda utvärderingen visar att den socioekonomiska resurstilldelningen i huvudsak är träffsäker i förhållande till skolors behov². Samtidigt visar utvärderingen att sambandet mellan tilldelade resurser och skolresultat är svagt och inte framträder som stabilt eller systematiskt över tid. Analysen visar också att skillnader i resultat mellan skolor kvarstår även när hänsyn tas till elevsammansättning och gruppstorlek.

Mot denna bakgrund ger utvärderingen inte underlag för att motivera en fortsatt eller utvidgad socioekonomisk fördelning av SIS-medlen.

2.2 Begränsningar i underlaget för SIS-uppdraget

Utvärderingen visar att andra faktorer än socioekonomisk tilldelning sannolikt har betydelse för skolors resultat. Vilka dessa faktorer är har dock inte utretts närmare inom ramen för uppföljningen av den socioekonomiska resursfördelningen.

Det finns därmed inte heller underlag för att, utifrån den genomförda utvärderingen, ta ställning till vilken alternativ fördelningsprincip som bör väljas för SIS-medlen.

2.3 Övriga omständigheter som talar för återhållsamhet

2.3.1 Pågående granskning av särskilt stöd

Region Gotlands revisorer, genom Azets, ska i juni 2026 genomföra en granskning av särskilt stöd i grundskola och gymnasium. Eftersom SIS-medlen är nära kopplade till arbetet med särskilt stöd finns det skäl att beakta resultaten av denna granskning innan ställning tas till fortsatt utredning av en ny fördelningsprincip.

2.3.2 Förändrat nationellt regelverk för stöd i skolan

Regeringens proposition Förbättrat stöd i skolan innehåller förslag om att regleringen om garantin för tidiga stödinsatser och extra anpassningar ska avskaffas, att standardiserade

¹ Se ärende BUN 2024/2223

² Se ärende BUN 2025/1639

tester ska införas för att identifiera stödbehov, att stödundervisning ska införas i ett tidigt skede och att bestämmelserna om särskilt stöd ska ändras. Propositionen anger att lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2028.

Regeringen beskriver samtidigt detta som en del av ett större reformarbete på skolområdet. Förutsättningarna för hur stödinsatser ska definieras, organiseras och sättas in är därmed under förändring. Det bedöms därför inte vara ändamålsenligt att inom ramen för detta uppdrag föreslå en ny resursfördelningsprincip för SIS-medlen innan dessa förändringar har vägts in.

5. Samlad bedömning

Den genomförda utvärderingen ger inte underlag för att motivera en fortsatt eller utvidgad socioekonomisk fördelning av SIS-medlen i dagsläget. Utvärderingen ger inte heller underlag för att ta ställning till vilken alternativ fördelningsprincip som bör väljas.

Därtill ska en extern granskning av arbetet med särskilt stöd genomföras under vårterminen. Samtidigt är det nationella regelverket för stöd i skolan under förändring genom propositionen *Förbättrat stöd i skolan*, som innehåller förslag om förändrade regler för bland annat tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

Den samlade bedömningen är därför att det, inom ramen för detta uppdrag, inte finns underlag för att föreslå någon ny resursfördelningsprincip för SIS-medlen i dagsläget.